

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

**Advies protocol VTC nr. 2021/03
van 7 september 2021**

	over de mededeling van
van	persoonsgegevens van personeelsleden van kabinetten van de Vlaamse Regering waaronder medewerkers die door bedrijven en private rechtspersonen kosteloos ter beschikking worden gesteld van een minister
door	De Vlaamse Regering, vertegenwoordigd door de heer Jan JAMBON, minister – president, en mevrouw Julie BYNENS, secretaris – generaal van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken
aan	Het Vlaams Parlement, vertegenwoordigd door mevrouw Liesbeth HOMANS, voorzitter, en mevrouw Martine GOOSSENS, secretaris – generaal
voor	Controle op het beleid van de Vlaamse Regering door het Vlaams Parlement, inzonderheid de naleving van de bepalingen van het Kabinetsbesluit

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

I. A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

De Vlaamse Toezichtcommissie (Hierna: “de VTC”);

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronisch bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: “het e-govdecreet”), inzonderheid de artikelen 8 en 10/4, §1;

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, autonome dienst met rechtspersoonlijkheid

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG);

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna "WRR");

I. B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

Gelet op de vraag om advies met ontwerpprotocol van 30 juni 2021 als bijlage, ontvangen per mail op 1 juli 2021

Gelet op het advies van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Parlement van 21 juni 2021, ontvangen op 1 juli 2021 en het advies van de functionaris voor gegevensbescherming van het kabinet van de minister-president van 11 juni 2021, ontvangen op 1 juli 2021.

Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 7 september 2021;

Brengt op 7 september 2021 het volgend advies uit:

II. ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESVRAAG

1. Het betreft de mededeling van persoonsgegevens van personeelsleden van kabinetten van de Vlaamse Regering en van medewerkers die door bedrijven en private rechtspersonen kosteloos ter beschikking worden gesteld van een minister.
2. Het gaat onder meer om namen en voornamen van de personeelsleden van het kabinet en namen en voornamen van de kosteloos ter beschikking gestelde medewerkers. Deze gegevens die meegedeeld worden kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1), AVG gekwalificeerd worden.
3. Overeenkomstig artikel 8, §1, van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie naar een andere instantie of naar een externe overheid een protocol, gesloten tussen de betreffende instanties/overheden.
4. De persoonsgegevens worden opgevraagd bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering en de kabinetten van de Vlaamse Regering zijn instanties, vermeld in artikel 1.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en vallen dus onder het toepassingsgebied van artikel 8, §1, van het e-govdecreet.

5. De persoonsgegevens worden ontvangen door het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement is een instantie, vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en valt dus onder het toepassingsgebied van artikel 8, §1, van het e-govdecreet.
6. Overeenkomstig artikel 8, §1, derde lid e-govdecreet, is de VTC derhalve bevoegd om voorliggende vraag om advies te behandelen.

III. VERPLICHTINGEN VERANTWOORDELIJEN BIJ DE ELEKTRONISCHE MEDEDELING VAN PERSOONSGEGEVENS

7. De VTC herinnert zowel de gevende als de ontvangende instanties aan de verantwoordelijkheid van de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 24 AVG: de verwerkingsverantwoordelijke treft *“passende technische en organisatorische maatregelen om te waarborgen en te kunnen aantonen dat de verwerking in overeenstemming met deze verordening wordt uitgevoerd. Die maatregelen worden geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.”*
8. Het hiernavolgend advies wordt verleend op basis van de aan de VTC bezorgde documenten bij de adviesvraag.
9. Voor de beoordeling van een protocol moet rekening gehouden worden met volgende verplichtingen van de verantwoordelijken:

A. de minimaal verplicht te vermelden elementen volgens artikel 8, §1 van het e-govdecreet:

- 1° de identificatie van de verwerkingsverantwoordelijken;
- 2° de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden medegedeeld;
- 3° de categorieën en omvang van de medegedeelde persoonsgegevens conform het proportionaliteitsbeginsel;
- 4° de categorieën van ontvangers en derden die mogelijks de gegevens eveneens verkrijgen;
- 5° de wettelijke basis van zowel de mededeling als de inzameling van de gegevens;
- 6° de beveiligingsmaatregelen van de mededeling, rekening houdend met de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, alsook met de aard, de omvang, de context en de verwerkingsdoeleinden en de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van personen;
- 7° de periodiciteit van de mededeling;
- 8° de duur van de mededeling;
- 9° de sancties in geval van niet-naleving van het protocol;
- 10° de beschrijving van de precieze doeleinden waarvoor de gegevens oorspronkelijk werden ingezameld door de instantie die beheerder is van de gevraagde gegevens;
- 11° ingeval van latere verwerking van de ingezamelde gegevens, vermelding van de verenigbaarheidsanalyse van de doeleinden van deze verwerking met het doeleinde waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verzameld overeenkomstig artikel 6, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 12° afspraken omtrent de garantie van de kwaliteit van de gegevens en in voorkomend geval de eerbiediging van het wettelijk

kader dat de toegang tot de authentieke gegevensbron regelt;

13° specifieke maatregelen die de gegevensmededeling omkaderen zoals de keuze van het formaat van de mededeling, de logging van de toegangen zodat men kan controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens en waarom en de invoering van een verwijzingsrepertorium in het geval van een automatische mededeling van de wijzigingen aan de gegevens.

B. elke verwerking moet getoetst worden aan volgende beginselen van de AVG¹:

1. Beginsel: Verantwoordingsplicht

De verwerkingsverantwoordelijke is verantwoordelijk is voor de naleving van de beginselen vermeld in artikel 5, 1 en kan deze aantonen (artikel 5, 2, AVG).

2. Beginsel: Doelbinding

Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).

3. Beginsel: Rechtmatigheid

Persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig is (artikel 5, 1, a), AVG). Artikel 6 AVG bepaalt de voorwaarden voor rechtmatigheid).

4. Beginselen: Behoorlijkheid en transparantie

Persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is (artikel 5, 1, a), AVG). Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

5. Beginsel: Minimale gegevensverwerking

Persoonsgegevens moeten toereikend, terzake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (artikel 5, 1, c), AVG).

¹ De memorie van toelichting bij artikel 13/3 van het AVG-decreet omschrijft de motivering van een protocol: "Het principe is dat tussen de betrokken verwerkingsverantwoordelijken een protocol wordt gesloten waarin een aantal zaken worden vastgelegd zodat duidelijk wordt dat aan de principes van de AVG wordt voldaan "zoals finaliteit, proportionaliteit, de rechtsbasis voor de verwerkingen, de veiligheidsmaatregelen, de periodiciteit, de duurtijd en andere concrete technische modaliteiten over de concrete gegevensuitwisselingen. Bij de beschrijving van de beveiligingsmaatregelen wordt opgenomen op welke verwerker(s) de verwerkingsverantwoordelijke die de bestemming van de gegevens is, een beroep doet, en er in voorkomend geval met de verwerker een overeenkomst als vermeld in artikel 28, lid 4, van de AVG, is opgesteld. Er moeten immers voor de mededelende instantie voldoende garanties zijn dat de gegevens door de ontvangende instantie en in voorkomend geval zijn verwerker, veilig worden verwerkt overeenkomstig de AVG."

6. Beginsel: Opslagbeperking

Persoonsgegevens moeten worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is (artikel 5, 1, e), AVG).

7. Beginsel: Juistheid

Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).

8. Beginsel: Risicobenadering

Bij de keuze van de passende technische en organisatorische maatregelen die de verantwoordelijken moeten nemen, moet rekening gehouden worden met:

- de aard, de omvang, de context en het doel van de verwerking
- de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen
- het kunnen waarborgen en aantonen dat de verwerking in overeenstemming met deze verordening wordt uitgevoerd
- de evaluatie en indien nodig actualisatie van de maatregelen (artikelen 24, 25 en 32, AVG).

9. Beginselen: Integriteit en vertrouwelijkheid

Persoonsgegevens moeten door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (artikel 5, 1, f), AVG).

C. andere verplichtingen van de verantwoordelijken

Naargelang het specifieke geval kunnen nog andere verplichtingen gelden voor de verantwoordelijken op grond van de AVG of specifieke wetgeving.

IV. ADVIES

10. Het protocol voorziet in mededeling van persoonsgegevens van personeelsleden van de kabinetten. Uit het tewerkgesteld zijn op een kabinet wordt – al dan niet terecht – een bepaalde politieke kleur en een aanhorigheid bij een bepaalde partij afgeleid. Artikel 9 van de AVG dat in principe de verwerking van dergelijke persoonsgegevens verbiedt, is dan ook van toepassing. Er dient dan ook aangegeven op welke grond voorzien in art. 9.2 de verwerking toch mogelijk zou zijn. Het gegeven dat deze persoonsgegevens reeds publiek gemaakt zijn, bijvoorbeeld doordat de namen en voornamen en de functies van de betrokken ook op een website van het kabinet gepubliceerd zijn doet daaraan, louter volledigheidshalve, niets af.
11. Er dient bijzondere aandacht te zijn voor de beveiligingsmaatregelen. Volgens artikel 4 van het protocol worden de gegevens beveiligd conform het informatieveiligheidsbeleid van het Vlaams Parlement. Volgens art. 32 AVG worden deze beveiligingsmaatregelen getroffen rekening houdend met de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, alsook met de aard, de omvang, de context en de verwerkingsdoeleinden en de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van personen, die, waar passend, onder meer het volgende omvatten:
 - a) de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;

- b) het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen;
- c) het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- d) een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

De principes van integriteit en vertrouwelijkheid zijn wel degelijk van toepassing.

12. Het protocol voorziet verder in artikel 5 dat de gegevens van kabinetsmedewerkers en personeelsleden die ter beschikking gesteld werden, aangeleverd volgens een bepaald model, door de voorzitter gebundeld worden in een "parlementair document", getiteld "samenstelling van de kabinetten van de Vlaamse ministers", dat gepubliceerd wordt voor 15 april van het betrokken jaar. In verband met de behoorlijkheid en transparantie worden de betrokken kabinetsmedewerkers niet door het Vlaamse Parlement ingelicht over deze verwerking omdat dit praktisch niet mogelijk zou zijn. De DPO van het Vlaams Parlement haalt daartoe aan dat enkel hun namen bij hen bekend zijn. Artikel 12 van de AVG schrijft evenwel voor dat de verwerkingsverantwoordelijke de passende maatregelen neemt om de betrokkene te informeren over de verwerkingen en de wijze waarop die zijn rechten kan uitoefenen. Deze informatie kan ook gegeven worden zonder dat zelfs de namen van de betrokkenen bekend zijn, bijvoorbeeld door een mededeling op het modelformulier dat gebruikt wordt of op een website.
13. Het protocol voorziet dat het gesloten wordt voor onbepaalde duur (art. 6), maar bepaalt geen bewaartermijn voor de documenten. De DPO van het Vlaams Parlement haalt aan dat parlementaire documenten permanent bewaard worden omdat hun administratief nut geen einddatum heeft en dat er dus geen opslagbeperking van toepassing is. Artikel 5.1 van de AVG stelt in dat verband dat de persoonsgegevens kunnen worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is; persoonsgegevens mogen voor langere perioden worden opgeslagen voor zover de persoonsgegevens louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt overeenkomstig artikel 89, lid 1, AVG, mits de bij deze verordening vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen („opslagbeperking”). Het is niet omdat de persoonsgegevens opgenomen zijn in een parlementair document dat deze per definitie het lot van dit document volgen wat de bewaartermijn betreft. Er dient dan ook maximale bewaartermijn voorzien te worden die zo beperkt mogelijk gehouden dient te worden.
14. De motivering waarom de gegevens gepubliceerd worden als parlementair document is in het kader van de transparantie in het algemeen belang. De VTC is van oordeel dat dit een beleidskeuze is die binnen de legitieme beleidsmarge valt voor zover er gewaakt wordt over transparantie en proportionaliteit.

15. Het Ontwerp is dus nog vatbaar voor verbetering op bovenstaande punten.

Hans Graux,

Voorzitter

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-09-16 21:56:12 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

